

Natłuszczanie pasz dla trzody chlewnej

Współczesne rasy świń charakteryzują się wysokimi przyrostami dobowymi, ale jednocześnie mają mniejszą zdolność pobrania paszy. Potrzebują też więcej energii, białka, witamin i związków mineralnych. A to oznacza, że w 1 kg paszy musimy im dostarczyć dużo więcej składników pokarmowych, zwłaszcza energii, niż „starszym” rasom.

Głównym nośnikiem energii w dawce pokarmowej świń są zboża, ale w wielu przypadkach dostarczenie wymaganej ilości energii w paszy tylko ze zbóż jest wręcz niemożliwe. Aby zwiększyć wartość energetyczną dawki pokarmowej, możemy zastosować dodatek tłuszczu, który jest łatwo strawnym źródłem energii.

Natłuszczanie pasz – zalety

Tłuszcze mają prawie trzykrotnie więcej energii metabolicznej niż węglowodany czy białka, dlatego zastąpienie nawet niewielkiej ilości zboża tłuszczem pozwala istotnie

■ Najwyższą wartość energetyczną ma olej sojowy (37,3 MJ EM/kg), a najniższą olej rybny.

zwiększyć koncentrację energii w gotowej paszy – 1% dodatek tłuszczu podnosi zawartość energii średnio o ok. 90 kcal/kg paszy. Ponadto tłuszcz w paszy poprawia przyswajalność witamin A, D₃, E i K. Kolejną zaletą natłuszczanych pasz jest zmiana ich właściwości technologicznych, polegająca na zmniejszeniu pylistości paszy oraz poprawie warunków aglomerowania cząstek sypkich (aglomerowanie to proces łączenia drobnych cząstek ciał sypkich w większe części, które charakteryzują się innymi właściwościami niż cząstki pierwotne). Przez zmniejszenie pylistości paszy zapobiegamy stracie związków biologicznie czynnych i zapyleniu w chlewniach. Ponadto pasze natłuszczone są chętniej pobierane przez świnię, co zwiększa wyniki hodowlane.

Natłuszczanie pasz ma bardzo duże znaczenie w przypadku loch

Lecznica
DUŻYCH ZWIERZĄT

ogólnopolski kwartalnik
dla lekarzy weterynarii

reklama

tylko w prenumeracie
tel.: 0-52 584 17 52, 0-52 584 17 47
e-mail: lecznica@apra.pl

■ Natłuszczenie pasz pomaga skrócić czas tuczu, co relatywnie wpływa na zmniejszenie kosztów produkcji. Jednak ilość dodawanego tłuszczu do paszy powinna zostać wcześniej skonsultowana z doradcą żywieniowym, który w zależności od zastosowanych pozostałych komponentów paszy i genetyki, zaproponuje najbardziej optymalną dawkę. Zalecane poziomy dodatku tłuszczów wahają się od 0,5% do nawet 5%.

karmiących. Skład oleju sojowego czy rzepakowego odpowiada składowi tłuszczów jakie wytwarza locha. Prosięta odchowywane przez lochy karmione mieszanką z dodatkiem oleju szybciej przybierają na wadze, bo razem z mlekiem pobierają łatwo strawne nienasycone kwasy tłuszczowe. Bardzo duże znaczenie ma również natłuszczenie pasz w okresie przygotowywania loszek do rozrodu (flushing). Ponadto natłuszczenie pasz latem zapobiega stresowi cieplnemu, gdyż podczas metabolizmu tłuszczów wydziela się dużo mniej ciepła niż w czasie metabolizmu węglowodanów.

Jaki tłuszcz?

Tłuszcz jako dodatek paszowy może występować w postaci ciekłej i sypkiego koncentratu tłuszczowego. Najbardziej popularne jest stosowanie tłuszczu w postaci ciekłej, mniej rozpowszechniony jest natomiast koncentrat paszowy, bo proces jego produkcji jest skomplikowany, wymaga budowy specjalnych wytwórni tłuszczu sypkiego. Każdy z tłuszczów ma różną temperaturę topnienia, różną zawartość kwasów tłuszczowych nasyconych i nienasyconych oraz różną strawność i przyswajalność. O przyswajalności wartości energetycznej tłuszczu decyduje jego skład, przy czym lepszą strawność mają nienasycone kwasy tłuszczowe. A im większy stosunek nienasyconych do nasyconych kwasów tłuszczowych w surowcu, tym więcej energii energetycznej dla świń. Oleje roślinne mają dużo nienasyconych kwasów tłuszczowych, dlatego są lepsze niż zwierzęce. Bardzo ważnym

kryterium oceny tłuszczu jest jego świeżość, a np. olej rybny psuje się (jełczeje) szybko. Inną istotną wadą jest duża niestabilność zawartości składników odżywczych. I tak np. różnice w wartości energetycznej poszczególnych partii oleju rybnego mogą sięgać 25-30%.

Jaki udział w dawce?

Ile należy użyć tłuszczu w dawce pokarmowej? To zależy od wielu czynników. Główne kryterium to kierunek produkcji i grupa technologiczna zwierząt. Pasje dla loszek hodowlanych powinny mieć o około 100 kcal mniejszy poziom energii niż pasze dla tuczników. O ilości zastosowanego tłuszczu decyduje również rodzaj surowców paszowych. Surowce takie jak otręby, owies lub zboża o niskiej gęstości wpływają znacząco na obniżenie poziomu energii w paszy. Na ilość zastosowanego tłuszczu wpływa ma też wiek zwierząt. Prosięta odsadzone, mimo bardzo dużych potrzeb energetycznych, mają ograniczoną zdolność do trawienia tłuszczów, dlatego w paszach dla tej grupy świń nie jest zalecane przekraczanie 2% ich dodatku. Najefektywniej komponenty tłuszczowe wykorzystują zwierząt w wadze 15-40 kg i dlatego w paszach typu starter stosuje się nawet 5% tłuszczu. Zawsze jednak warto korzystać z pomocy doradcy żywieniowego, który odpowiednio zbilansuje dawkę pokarmową. ■

■ Stosowanie tłuszczów zwierzęcych, mimo że ich cena bywa bardzo atrakcyjna, nie jest zalecane ze względu na niską ich strawność.

tab. 1. wartość energetyczna surowców tłuszczowych

rodzaj oleju	wartość energetyczna MJ EM/KG
olej sojowy	37,3
olej rzepakowy	36,7
smalec wieprzowy	34,6
olej rybny	33,5